

Eliëzer ging op weg, niet alleen, want hij nam van alles mee, zoals een hele rij kamelen die geschenken droegen.

Toen Eliëzer eindelijk na maanden in het verre land kwam was hij moe. Hij ging bij een waterput zitten en wachtte tot er iemand zou komen.

Het duurde niet lang of er kwamen meisjes aan om water te putten, dat deden ze iedere avond. Eliëzer bad tot God of het meisje dat hem te drinken wilde geven de toekomstige vrouw van Izaäk mocht zijn.

Toen de meisjes dichterbij kwamen zag Eliëzer al dat er vast wel een vrouw voor Izaäk bij was. Hij vroeg of er iemand water voor hem uit de put wilde halen en ja hoor, de mooiste van hen bood hem te drinken aan.

Eliëzer was blij; hij ging naar de kamelen en haalde daar geschenken voor dat meisje: mooie armbanden, ringen, kettinkjes en zelfs een nieuwe fiets.....!

Die nieuwe fiets, dat was nu het belangrijkste punt. Want ieder kind wilde wel graag een nieuwe fiets. Er waren immers bijna geen leeftijdsgenootjes die een nieuwe fiets kregen.

In ieder geval had meester wel de volle aandacht en daar was het hem om te doen!

Het zingen van de psalmen was blijkbaar nog steeds erg magertjes. Meester Huetink stelde daarom voor om de psalmen, die thuis geleerd moesten worden, op school zo vaak te laten zingen tot ze de melodie goed kenden.

Het vak tekenen stond ook vrij vaak op de personeelsagenda.

Het was de gewoonte dat de kinderen op gewoon papier (dat was "goedkoop") tekenden. Dat kwam de resultaten niet altijd ten goede.

Volgens diverse brochures, die toen ook al vrij veel naar scholen werden gestuurd, bleek dat vrij kleine veranderingen soms tot veel betere resultaten leidden (zoals het gebruik van echt tekenpapier, losse bladen of een teken-schrift).

De tekenmethode van Jutte scheen de beste te zijn in zijn soort, echter, deze kon niet worden aangeschaft, omdat het te duur was.

Men was het er wel met elkaar over eens, dat de keuze van een methode in het belang van het kind moest zijn en niet moest dienen ter meerdere glorie van het personeel.

In januari 1922 besluit de kerkvoogdij om een stuk grond te kopen van H.Bruining, om daar in de toekomst woningen op te bouwen voor het onderwijzend personeel.

De prijs, f 2000,-, vindt de voorzitter nogal hoog en hij stelt voor toch te trachten er wat van af te krijgen.

De koop is doorgegaan en er is één woning voor het schoolpersoneel op gebouwd.

Deze woning staat er nog aan de Hardingstraat, maar is nu particulier bezit. Er hebben meerdere onderwijzers dankbaar gebruik van gemaakt.

Met ingang van het schooljaar 1926/1927 worden de eerste rapportboekjes ingevoerd.

Voor de invoering daarvan werden de vorderingen van de kinderen bijgehouden in een schrift. Het probleem was dat men nogal verschillend beoordeelde. Men hoopte door de invoering van het rapportboekje tot meer overeenstemming te komen.

De waardering van de cijfers werd als volgt vastgesteld:

onvoldoende: 1 - 4

tamelijk: 5 (dit cijfer is later ingevoerd)

voldoende 6

goed 8

zeer goed 9

De ongeoorloofde verzuimen werden ook in het rapportboekje vermeld.

De vakken die werden beoordeeld waren:

het eerste leerjaar: rekenen, schrijven en lezen;

Bovenste rij, v.l.n.r.: meester Busz, meester Huetink, Hilvert Huiting, Jan Hidding, Hendrik Holtjer, Fennechien Heikens, Galtjo Kiel, Eelke Kiel, Gepke Komies, Trientje Komies, Harm Lutjeboer, ?, meester Maarsingh.
 Tweede rij, v.l.n.r.: Elsie Huiting, Geertruida Hidding, Dientje Heikens, Albertje Kiel, Harm Kiel, Harmina Kuiper, Harm Kuiper, Sientje Kruize, Corrie Kuiper, juf Sonius.
 Derde rij, v.l.n.r.: ?, Geert Komies, Harm Lutjeboer, Eltjo Lutjeboer, Jansje Lutke, Fennechien Lukens, Wennie Lutjeboer, Elzo Huizing, Engel Kuper, Annechien Kuiper, Alie Kuiper, Eerko Lutjeboer.
 Vierde rij, v.l.n.r.: Hindertje Lutke, Sientje Lutke, Margriet Maarsingh, Jantje Lukens, Wennie Maarsingh, Harmke Kruize, Geziena Maarsingh, Grietje Kruize, Zwaantje Muntinga, Gepke Lutjeboer.
 Onderste rij, v.l.n.r.: Hilvert Huizing, Jan Knolhoff, Harm Lutjeboer, Hiske Kuiper, Abel Muntinga, Berend Kuper, Jans Komies, Jan Maarsingh, Harm Kuper.

		JAAR - 19__															
Klasse.	MAANDEN.	Oedrag.	VORDE RINGEN.								Verzamelde schooltijden.		HANDTEEKENING van een der ouders of verzorgers.				
			Vrijl.	Lezen.	Schrijven.	Bekennen.	Ned. taal.	Vederlandsche geschiedenis.	Aardrijkskunde.	Kenais der natuur.	Zingen.	Tekenen.		Geoorloofde.	Ongoorloofde.		
	JANUARI . . .																
	FEBRUARI . . .																
	MAART . . .																
	APRIL . . .																
	MEI . . .																
	JUNI . . .																
	JULI . . .																
	AUGUSTUS . . .																
	SEPTEMBER . . .																
	OCTOBER . . .																
	NOVEMBER . . .																
	DECEMBER . . .																

De Onderwijzer . . . der klasse,

Het Hoofd der school,

Het eerste rapportboekje.

het tweede leerjaar: rekenen, schrijven, lezen en taal;
het derde leerjaar : Bijbelse geschiedenis, rekenen, schrijven, lezen, taal,
aardrijkskunde en tekenen;
het vierde leerjaar: als het derde jaar;
het vijfde leerjaar: als het derde jaar, met vaderlandse geschiedenis en kennis der natuur;
het zesde leerjaar : als het vijfde, met nog kerkgeschiedenis er bij.
Handwerken werd alleen in klas 6 en 7 met een cijfer gewaardeerd.

Met het invoeren van het rapportboekje werd ook ingevoerd, dat ieder die zonder reden te laat op school kwam, twintig minuten moest schoolblijven. Een paar jaar later werd dit enigszins gewijzigd in:
kinderen van de eerste en tweede klas: een kwartier schoolblijven bij het te laat komen, kinderen van de overige klassen: een half uur.
Deze maatregel heeft vanaf de eerste dag uitstekend gewerkt.

In deze periode begint het personeel meer aandacht te besteden aan de uitspraak van de Nederlandse taal. Verkeerd uitgesproken woorden moeten net zo lang worden herhaald, totdat de uitspraak helemaal goed is. Een hulpmiddel hierbij was b.v. het "koorlezen". De helft van de klas las dan een stukje tegelijk hardop voor.
Regels voor de school zullen er ongetwijfeld zijn geweest, maar ze stonden niet op papier.

Het personeel besluit daarom ook om enkele regels op papier te zetten:

1. De kinderen zullen zo ordelijk mogelijk de klas in- en uitgaan;
2. De speeltijden (speelkwartier) zullen zijn:
's morgens van 9.58 uur tot 10.03 uur;
's middags van 2.28 uur tot 3.33 uur;
3. De personeelsvergaderingen zullen plaats hebben op de laatste woensdag van de maand;
4. De leesportefeuilles zullen gewisseld worden op de eerste en de vijftiende van de maand;
5. De volgorde van het uitgaan der klassen zal zijn:
De eerste bel: de klassen 1, 6 en 7;
De tweede bel: de klassen 2, 3 en 5;
De derde bel: alleen 's morgens, voor de kinderen die de school niet verlaten;
6. Er zal nauwkeurig worden toegezien op het geregeld handen wassen.

Deze punten zijn letterlijk overgenomen uit het notulenboek van de personeelsvergaderingen. Wanneer de vierde klas naar buiten mocht staat niet beschreven.

Voor het regelmatig houden van personeelsvergaderingen worden wel steeds afspraken gemaakt, maar er komt steeds niets van terecht.

Om toch een goede reden te hebben tot het houden van de personeelsvergaderingen, besluit men om het salaris uit te betalen tijdens die vergaderingen.

Ook dit middel mocht niet baten.

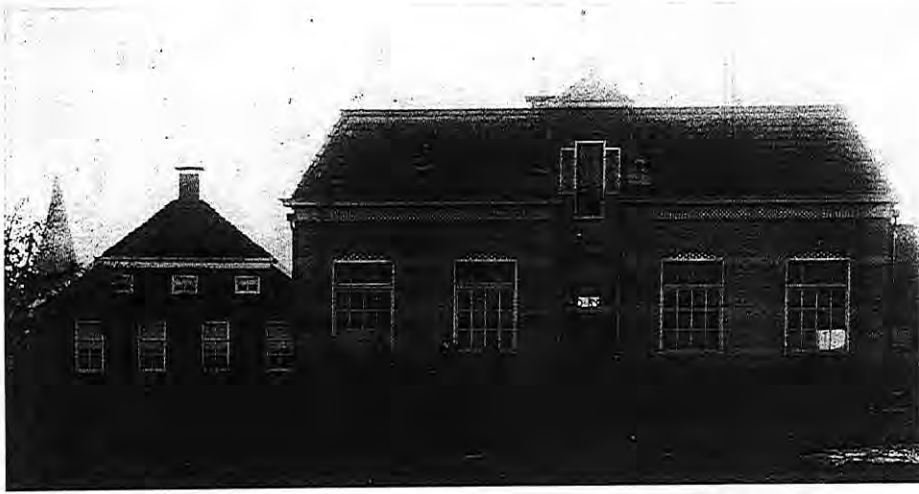
De vierde verbouwing

In 1929 is het huis van meester Heis te koop. Dit huis staat vrij dicht bij de school. De kerkvoogdij heeft grote belangstelling voor dit huis, want de school moest vroeg of laat toch worden vergroot. Men redeneerde: komt er geen gebouw op dan is het altijd nog te gebruiken als speelplein.

Echter: meester Heis was onderwijzer aan de openbare school en hij wilde zijn huis beslist niet aan de kerkvoogdij verkopen.

Het werd handig gespeeld: K. Louwdijk kocht het huis van meester Heis en deed het direct weer over aan de kerkvoogdij. Om de bouwplannen te reali-

seren moest er nog een strook grond gekocht worden van H. Strating, groot 42m^2 . De prijs was (zeker in die tijd) niet mis: f 240,-, dat is plm. f 6,- per m^2 . Het huis waar meester Maarsingh jaren heeft gewoond, tussen de school en het huis van meester Heis, was al afgebroken, zodat de uitbreiding in 1930 zijn beslag kan krijgen.

In 1930 wordt er een nieuwe spelling ingevoerd. Deze is volgens het personeel erg onduidelijk, zodat men besluit om de nieuwe spelling eerst alleen voor de zevende klas in te voeren. Ook worden voor maten en gewichten internationale schrijfwijzen vastgesteld.

Er wordt getwijfeld of dit echt een internationale schrijfwijze is.

Men besluit tenslotte om deze schrijfwijze voor de zevende klas verplicht te stellen, terwijl men in de lagere klassen deze genoemde schrijfwijze nog vrijblijvend laat.

In 1931, als de nieuwbouw aan de school is voltooid, moeten de nog niet zo lang geleden opgestelde schoolregels worden herzien.

Voor alle duidelijkheid worden deze nieuwe regels letterlijk weergegeven:

- a. Toezicht op speelplaats, gang en lokalen van 12 -1 uur.
Elke week wordt volgens een daarvoor aangelegd rooster een andere onderwijzer belast met toezicht op speelplaats, gang en lokalen, terwijl elk lid van het personeel verplicht is, als hij daartoe in de gelegenheid is, mede te werken voor alles te voorkomen, dat storend zou kunnen werken op de goede gang van zaken.
- b. 't Personeel moet 1 kwartier voor de aanvang van elke schooltijd aanwezig zijn om alles in 't lokaal in orde te maken, opdat alle voorbereidende maatregelen zijn getroffen en 't onderwijs dadelijk kan aanvangen.
- c. Vrijdags na schooltijd vraagt men nieuwe leermiddelen aan, door 't hoofd een lijstje van 't benodigde ter hand te stellen.
Moeten de leermiddelen uit een ander lokaal gebruikt worden, zoo worden die, zoo mogelijk, vóór de aanvang van de les gehaald, waardoor alle onnodige boodschappen onder de les worden voorkomen.
Elke onderwijzer beginne dadelijk de les en verlate niet, dan in de uiterste noodzaak, gedurende de les zijn lokaal.
- d. Bij den aanvang van de les overtuigt de onderwijzer zich, dat de leerlingen schoongewassen handen hebben en de kleren zoveel mogelijk gereinigd zijn.
7 Minuten voor de aanvang wordt gebeld voor handen wasschen. De kinderen uit 1 en 2 worden gestraft met een kwartier nablijven; de grooteren met een half uur.
- e. Elk kind moet in 't bezit zijn van een inktlapje om inktvlekken op bank of tafelvlak te voorkomen.
- f. De onderwijzer(es) bevordere, dat de leerlingen bij 't ingaan van de school, hun klompen en schoenen reinigen op de roosters voor de

Metulen Raad 16 april 1930.

Beschikbaar stellen van gelden voor den verbouw van de Hervormde School te Onstwedde.

b. Verzoek van het bestuur der Hervormde school te Onstwedde om beschikbaarstelling van gelden voor den verbouw van genoemde school in dien zin, dat de inrichting zoodanig wordt veranderd, dat de zes lokalen worden veranderd in vier lokalen en er drie lokalen worden bij gebouwd, zoodaende voor het aanschaffen van de benodigde schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen.

E. en W. adviseeren tot medewerking te be sluiten.

De VOORZITTER zegt dat Burgemeester en Wethouders met het schoolbestuur een onder houd hebben gehad en er zal getracht worden op de goedkoopste wijze klaar te komen. He wordt een vrij dure zaak, maar alle weelde zal worden nagelaten.

Het voorstel van Burgemeester en Wethouders wordt zonder hoofdlijke stemming aange nomen.

- ingangen en dat ze hun klompen zetten onder de banken.
- g. De onderwijzer zorgt dat de boeken behoorlijk gekaft zijn en de boekenkast steeds op orde is; de potloden gepunt en de inktpotjes behoorlijk gevuld zijn;
de borden schoongeveegd zijn, voor zover men het opgeschrevene niet wil bewaren. In een woord: Hij zorgt ervoor, dat in zijn lokaal alles in orde is.
- h. Vijf minuten voor de aanvang van de schooltijd wordt de bel geluid.
Elke klas leerlingen wordt door den onderwijzer opgesteld: de leerlingen 2 aan 2 in volgorde van de nummers van hun kapstokken. Dadelijk daarop worden de handen geïnspecteerd en gaat elke klas naar de voor haar bestemde ingang in volgorde van de aangegeven nummers.
Voorste ingang: klas 1 en 2. Middelste ingang: 3, 4 en 7. Achterste ingang: 6 en 5.
De leerlingen gaan 2 aan 2 't gebouw binnen, blijven voor de kapstok halt houden, ontdoen zich van hun jassen en mantels en gaan na toestemming van de onderwijzer ordelijk op hun plaats zitten.
- i. Om tien uur en half drie wordt 't sein gegeven, dat de leerlingen zich naar de speelplaats kunnen begeven, op dezelfde ordelijke wijze als ze 't gebouw binnenkwamen. Na 5 minuten wordt 't sein gegeven, dat de leerl. weer op boven aangegeven wijze 't gebouw binnengaan.
- j. Om 12 en half vier wordt 't sein gegeven, dat de schooltijd geëindigd is.
Elke onderwijzer brengt zijn klas tot over de weg, op 't trottoir.
- k. Elke maandagmorgen begint de schoolweek met 'n korte personeelsvergadering;
elke vrijdagmiddag wordt de schoolweek gesloten met een korte vergadering van het personeel.
- l. Elke maand wordt op de laatste werkdag een personeelsvergadering gehouden.
't Hoofd is ambtshalve voorzitter, een der onderwijzers secretaris, die notulen houdt van 't behandelde.
- m. Met de overblijvende leerlingen wordt door de onderwijzers volgens rooster de zogenaamde "boterhamschool" gehouden.
- n. De buitenbel, het bellen voor de aanvang, wordt volgens rooster bediend door de volgende heren: Huetink, Mulder, van Kesselen, Maarsingh en Elbrecht. Bij ziekte of andere afwezigheid treedt de volgende in de plaats.

De gewone personeelsvergaderingen werden bij een onderwijzer thuis gehouden, of in de school. Door de verbouw/nieuwbouw kwam er ruimte vrij voor een personeelskamer. Op 1 april 1931 wordt de eerste personeelsvergadering gehouden in de personeelskamer, 's middags om vier uur. Vanaf deze datum worden deze vergaderingen hier steeds gehouden. Een merkwaardig besluit is wel de vakantieregeling met Pinksteren 1931. De klassen 5, 6 en 7 krijgen voor Pinksteren vakantie, de klassen 1, 2, 3 en 4 na Pinksteren. Waarom dit gebeurde wordt niet vermeld.